

“Het is leuk om lenig te zijn met taal”

Interview met sportverslaggever en schrijver Mart Smeets

Hij is al enkele maanden 65 en dus met pensioen. Althans officieel, want deze zomer presenteert Mart Smeets tijdens de Tour de France nog gewoon het tv-programma *De Avondetappe*, en ook tijdens de Olympische Spelen zal hij volop in beeld zijn. Een gesprek over de rol van taal bij het presenteren, verslaggeven en schrijven. “Ik denk in arabesken.”

Kees van der Zwan

‘**M**et het bord op schoot’, ‘WE hebben de finale dus weer niet gehaald’, ‘Mag ik dat zeggen? Ja dat mag ik zeggen’: het zijn uitdrukkingen die niet alleen sportliefhebbers meteen zullen herkennen als afkomstig van sportverslaggever en -presenterator Mart Smeets. Op het internet zijn er hele verzamelingen van zulke gevleugelde Smeets-uitdrukkingen te vinden.

Smeets zelf kent die lijsten niet. Hij vraagt of hij er even een kan zien, en ter plaatse, in het Haarlemse koffiehuis waar het gesprek plaatsvindt, neemt hij die door – oprecht verbaasd dat zo iets bestaat. Smeets: “De Tour wacht op niemand’: dat is gewoon een heel bekend Frans gezegde, dat ik inderdaad graag mag gebruiken. Het zegt namelijk heel veel over de Ronde van Frankrijk. En ‘Rechtdoor naar school en kantoor’ is de titel van een radioprogramma uit de jaren vijftig. Hij is erg geschikt als beeld voor wielrenners die zonder op of om te kijken richting finish razen. Je ziet het voor je: net mensen die zich ’s morgens enorm haasten om op tijd te komen.

‘Mevrouw Van Zetten uit Tiel’ werd al gauw een begrip. Dat merkte ik toen ik anderen opeens dingen hoorde zeggen als: ‘Hoe is dat nu voor mevrouw Van Zetten uit Tiel?’”

Hoe is die uitdrukking ontstaan?

“Tijdens een verslag had ik even een leuke aanduiding nodig voor ‘de gewone kijker en luisteraar’. Ik had natuurlijk ‘de gewone kijker en luisteraar’ kunnen zeggen, maar ik wil wel altijd graag dat er een kwinkje in zit, een versierinkje. Die bedenk ik niet vooraf, die ontstaan gewoon. Ik denk in arabesken.”

“En hier: ‘Het verdicht van een etappe’. Natuurlijk had ik gewoon kunnen kiezen voor *uitslag*. Maar *verdicht* vond ik leuker. Het was ook een plagerijtje. Een van de redacteurs bleek het woord niet te kennen, wat ik raar vond. Ik heb het toen speciaal voor hem de hele Ronde van Frankrijk over ‘het verdicht van de etappe’ gehad.”

■ GEDICHTEN

U hebt ook iets met taal. In een van uw boeken staat dat u overwogen hebt Nederlands te gaan studeren. En